



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 131/2018-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Valerijom Podol'skim, Námestie slobody 1, Humenné, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 14 C 189/2010 z 19. júna 2014, základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14 Co 676/2014 z 26. mája 2015, ako aj základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 159/2016 z 22. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. mája 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Valerijom Podol'skim, Námestie slobody 1, Humenné, ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 14 C 189/2010 z 19. júna 2014, základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co 676/2014 z 26. mája 2015 a základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 159/2016 z 22. februára 2017.

2. Ako sťažovateľ v sťažnosti uvádza a ako vyplýva aj z jednotlivých príloh k sťažnosti, sťažovateľ podal v roku 2010 na okresnom súde žalobu o ochranu osobnosti proti SPOLOČNOSTI 7 PLUS (v súčasnosti News Media Holding, a. s.) za uverejnenie článku s obrazovými snímkami sťažovateľa 18. augusta 2007 v denníku Plus jeden deň, čím táto spoločnosť závažným spôsobom neoprávnene zasiahla do osobnostných práv sťažovateľa. V tejto žalobe sa sťažovateľ domáhal, aby súd uložil odporcovi povinnosť písomne sa mu ospravedlniť a aby bola odporcovi uložená povinnosť uhradiť sťažovateľovi nemajetkovú ujmu vo výške 300 000 eur.

Okresný súd namietaným rozsudkom sp. zn. 14 C 189/2010 z 19. júna 2014 rozhodol o povinnosti odporcu zaslať sťažovateľovi písomné ospravedlnenie vo forme, ktorá bola súdom v záujme vykonateľnosti rozhodnutia upravená, a v ktorom konštatoval, že zo strany odporcu došlo k neoprávnenému zásahu do práva sťažovateľa na ochranu osobnosti. Z titulu nemajetkovej ujmy priznal okresný súd sťažovateľovi sumu 20 000 eur a vo zvyšku presahujúcom návrh sťažovateľa zamietol.

3. Proti namietanému rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie odporca vo vzťahu k výroku o povinnosti písomne sa ospravedlniť, uhradiť nemajetkovú ujmu vo výške 20 000 eur a vo výroku o trovách konania. Sťažovateľ sa odvolal vo vzťahu k výroku, ktorým bol zamietnutý jeho návrh požadujúci zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume prevyšujúcej 20 000 eur (do výšky pôvodne požadovanej sumy 300 000 eur),

Krajský súd namietaným rozsudkom sp. zn. 14 Co 676/2014 z 26. mája 2015 rozsudok okresného súdu bez nariadenia pojednávania potvrdil a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

4. Sťažovateľ podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, ktoré odôvodňoval tým, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) z dôvodu, že odvolací súd rozhodol v jeho veci bez nariadenia pojednávania a bez doplnenia dokazovania. Najvyšší súd ako súd dovolací namietaným uznesením sp. zn. 6 Cdo 159/2016 z 22. februára 2017 dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné odmietol.

5. Z obsahu sťažnosti a príloh vyplýva, že predmetom článku, v ktorom boli aj obrazové snímky sťažovateľa, bol opis údajného útoku sťažovateľa na príslušníkov polície počas dopravnej akcie. Tento údajný útok bol aj predmetom trestného stíhania sťažovateľa, ktoré bolo ukončené rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 157/2011 z 8. júna 2012, v zmysle ktorého bol sťažovateľ ako obžalovaný z trestného činu útoku na verejného činiteľa v jednočinnom súbehu prečinu útoku na verejného činiteľa oslobodený z dôvodu, že sa nestal skutok, pre ktorý bol obžalovaný (sťažovateľ) stíhaný. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 22. novembra 2012. Sťažovateľ vidí porušenie svojich práv v postupe okresného súdu, ktorý v občianskoprávnom konaní ochrany osobnosti podľa sťažovateľa protizákonne vykonal trestný spis sp. zn. 1 T 157/2011 ako listinný dôkaz „pre účel nanovo sa zaoberať už prejednanou a právoplatne rozhodnutou vecou“. Vykonanie tohto trestného spisu malo umožniť „právnejmu zástupcovi žalovanej spoločnosti News and Media Holding, a. s. osočovať a urážať sťažovateľa na pojednávaniach“.

Sťažovateľ namieta, že „*spochybňovaním, znevažovaním, ponižovaním sťažovateľa v konaní jeho ochrany osobnosti, vykonaním trestného spisu ako listinného dôkazu v konaní ochrany osobnosti sťažovateľa pre účel nanovo prejednávať a bez právomoci, skutočností z už prv právoplatne skončeného trestného konania v občianskoprávnom konaní ochrany osobnosti sťažovateľa občianskoprávny Okresný súd Bratislava V spôsobil zásahy do práv sťažovateľa/ t. j. do práva rovnosti v dôstojnosti a v právach s právnym zástupcom žalovanej spoločnosti v občianskoprávnom konaní, do práva na spravodlivé súdne konanie, do práva na dôstojné súdne konanie atď./, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Takáto svojvôľa v konaní a v postupe v ochrane osobnosti sťažovateľa prvostupňovým Okresným súdom Bratislava V bola porušením základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu /čl. 46 ods. 1 Ústavy SR/ a porušením základného práva sťažovateľa na spravodlivé prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom /čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd/.“*

6. Sťažovateľ namieta, že k porušeniu jeho práv dochádzalo aj ponižujúcim zaobchádzaním zo strany sudkyne okresného súdu na samotných pojednávaniach, ktorá ho „*v konaní zhadzovala, spochybňovala a znevažovala*“. Z toho dôvodu bol sťažovateľ aj naďalej traumatizovaný, čo spomalilo až znemožnilo liečebný proces jeho psychického stavu. Sťažovateľ ďalej spomína aj nečinnosť okresného súdu v rokoch 2010 až 2012 a prietahy, ktoré mal okresný súd spôsobiť v dovolacom konaní, keď uplynulo viac ako 9 mesiacov, kým odstúpil sťažovateľom podané dovolanie na najvyšší súd.

7. Sťažovateľ uvádza, že krajský súd v odvolacom konaní rozhodol bez nariadenia pojednávania potvrdzujúcim rozhodnutím na základe neodstránených pochybností v merite veci len preto, že nenariadil pojednávanie ani doplnenie dokazovania. Krajský súd konštatoval, že postup prvostupňového súdu, keď vykonal dokazovanie vo veci aj oboznámením spisu z trestného konania, je legitímny, a tiež konštatoval, že táto odvolacia námietka sťažovateľa neobstojí, keďže okresný súd tým podľa odvolacieho súdu neprekročil svoju právomoc. Týmito konštatáciami mal krajský súd zasiahnuť do práv sťažovateľa, ktorý je podľa neho „*z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný, pretože KS BA považuje vykonanie trestného spisu ako listinný dôkaz v občianskoprávnom*

konaní ochrany osobnosti sťažovateľa za úplne legitímne. To znamená týmito konštatáciami vo svojom právoplatnom rozsudku na strane 15 odvolací súd /KSBA/ spôsobil zásahy do ústavných práv sťažovateľa/ t. j. do práva na dôstojné súdne konanie, do práva na nestranné a nezávislé súdne konanie, do rovnosti v dôstojnosti a v právach s právnym zástupcom žalovanej spoločnosti v občianskoprávnom konaní/, ktoré sú z ústavného hľadiska neudržateľné a neospravedliteľné.“.

Krajský súd nesprávnym úradným postupom (nenariadenie pojednávania a nedoplnenie dokazovania) mal znemožniť sťažovateľovi, ktorý niesol dôkazné bremeno, realizáciu konkrétnych procesných práv, ktoré by inak ako účastník odvolacieho konania mohol uplatniť, napríklad v procese doplnenia dokazovania.

8. Najvyšší súd v dovolacom konaní v zmysle sťažovateľových tvrdení nesprávne a svojvoľne interpretoval ustanovenie § 237 písm. f) OSP, ktoré ako dôvod prípustnosti odvolania upravuje odňatie možnosti konať pred súdom. Najvyšší súd mal podľa presvedčenia sťažovateľa posudzovať postup odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 214 ods. 1 OSP, v zmysle ktorého odvolací súd nariadi vždy pojednávanie na doplnenie dokazovania, ak má sám pochybnosti v merite veci, ktoré súd nižšieho stupňa neodstránil. Odvolací súd tak nekonal, a preto porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

9. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na spravodlivé prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli Okresným súdom Bratislava V v občianskoprávnom konaní ochrany osobnosti vedenom pod sp. zn.: 14 C 189/2010 porušené.

Základné ľudské práva a slobody sťažovateľa [REDAKOVANÉ] vyplývajúce mu z článku 16 ods. 2, z článku 19 ods. 1 Ústavy SR boli Okresným súdom Bratislava V

v občianskoprávnom konaní ochrany osobnosti vedenom pod sp. zn.: 14 C 189/2010 porušené.

Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn.: 14 C 189/2010-255 zo dňa 19.06.2014 boli porušené základné ľudské práva a slobody sťažovateľa [REDAKOVANÉ] vyplývajúce mu z článku 19 ods. 1 Ústavy SR.

Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na spravodlivé prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli Krajským súdom v Bratislava v občianskoprávnom konaní ochrany osobnosti vedenom pod sp. zn.: 14 Co 676/2014 porušené.

Právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14 Co 676/2014-334 zo dňa 26.05.2015 boli porušené základné práva sťažovateľa [REDAKOVANÉ] vyplývajúce mu z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu vyplývajúce mu z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR bolo porušené v dovolacom konaní Najvyšším súdom SR a v meritórnom Uznesení NSSR zo dňa 22.02.2017, sp. zn. 6 Cdo 159/2016.

Ústavný súd SR zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.02.2017 sp. zn. 6 Cdo 159/2016.

Ústavný súd SR zrušuje právoplatný rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.05.2015, sp. zn. 14 Co 676/2014-334 a súčasne vracia vec Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Ústavný súd SR v zmysle ustanovenia § 56 ods. 3 písm. c/ zákona č. 38/1993 Z. z. zakazuje pokračovanie porušovania súdmi SR základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, vysloveným právnym názorom, že sťažovateľ v konaní ochrany jeho osobnosti pred súdmi SR uniesol zákonné dôkazné bremeno na priznanie ním uplatňovanej finančnej kompenzácie vo výške 300.000.Eur za závažné ujmy na jeho osobnostných a ústavných právach spôsobené sťažovateľovi žalovanou spoločnosťou SPOLOČNOSŤ 7 PLUS /v súčasnosti News and Media Holding a.s./ v článku zo dňa 18.08.2007 uverejnenom v denníku Plus jeden deň, preto na základe tohto právneho názoru Ústavného súdu SR

Krajský súd v Bratislave v ďalšom konaní vydá rozhodnutie, ktorým zaviaže žalovanú spoločnosť k povinnosti zaplatiť sťažovateľovi finančnú kompenzáciu vo výške 300.000.Eur za tieto závažné ujmy.

Ústavný súd SR za porušenie základných práv a slobôd /vrátane porušenia ľudských práv a slobôd/ sťažovateľa [REDAKOVANÉ] občianskoprávnymi súdmi SR priznáva sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] finančné zadosťučinenie v súhrnnej výške 172.000. Eur, ktoré mu je Slovenská republika povinná zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré mu je Slovenská republika povinná zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu a ktoré budú právnym zástupcom sťažovateľa dodatočne vyčíslené.“

II.

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 16 ods. 2 ústavy nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

14. Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

III.

17. Dôvody sťažnosti možno zhrnúť tak, že sťažovateľ namieta porušenie svojich práv podľa čl. 16 ods. 2 ústavy a čl. 19 ods. 1 ústavy, ako aj základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé prejednanie vecí nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v občianskoprávnom konaní

o ochranu osobnosti vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 14 C 189/2010 a jeho právoplatným rozsudkom z 19. júna 2014. Týchto porušení sa mal okresný súd dopustiť tým, že umožnil v konaní o ochranu osobnosti vykonať ako dôkaz súvisiaci trestný spis okresného súdu sp. zn. 1 T 157/2011, ktorého predmetom bolo trestné stíhanie sťažovateľa pre útok na verejného činiteľa, v ktorom bol sťažovateľ právoplatne oslobodený, a zároveň k porušeniu označených práv sťažovateľa došlo aj neúctivým a urážlivým správaním právneho zástupcu odporcu v konaní a samotnou sudkyňou okresného súdu.

Krajský súd porušil základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo sťažovateľa na prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní sp. zn. 14 Co 767/2014 a právoplatným rozsudkom z 26. mája 2015 tým, že posúdil postup prvostupňového súdu, ktorý pripojil k občianskoprávnemu konaniu o ochranu osobnosti súvisiaci trestný spis ako zákonný a konal bez nariadenia pojednávania a doplnenia dokazovania.

Najvyšší súd napokon porušil základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v konaní sp. zn. 6 Cdo 159/2016 a uznesením z 22. februára 2017 tým, že svojvoľne a nesprávne interpretoval dôvod prípustnosti dovolania sťažovateľa podľa § 237 písm. f) OSP, a teda dovolanie sťažovateľa nesprávne odmietol.

A. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 14 C 189/2010 a jeho rozsudkom z 19. júna 2014

18. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľa postupom a rozsudkom okresného súdu, ústavný súd uvádza, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy nemá právomoc preskúmať napadnuté konanie a rozsudok okresného súdu, keďže proti nemu bol prípustný opravný prostriedok (odvolanie), ktorý sťažovateľ aj využil a krajský súd o ňom rozhodol. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. napr. I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02, III. ÚS 94/2011 a iné).

19. Stručnú námietku sťažovateľa obsiahnutú v texte sťažnosti, v ktorej bez akéhokoľvek ďalšieho zdôvodnenia namieta nečinnosť okresného súdu v rokoch 2010 až 2012 a následne aj prietahy v dovolacom konaní spôsobené okresným súdom, ktorý viac ako 9 mesiacov neodstúpil dovolanie sťažovateľa na najvyšší súd, považuje ústavný súd len za súčasť argumentácie. Ústavný súd je viazaný petitom sťažnosti sťažovateľa, v ktorom sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv, a to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, IV. ÚS 233/09).

20. Sťažovateľ, zastúpený právnym zástupcom, za porušené označil základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nežiadal, aby ústavný súd vyslovil aj porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd možnými prietahmi v postupe okresného súdu nezaoberal.

B. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 14 Co 676/2014 a jeho rozsudkom z 26. mája 2015

21. Odvolací krajský súd vo svojom napadnutom rozsudku potvrdil, že postup okresného súdu, ktorý sa v rámci dokazovania oboznámil aj s obsahom trestného spisu sp. zn. 1 T 157/2011, ktorého predmetom bolo obvinenie sťažovateľa z trestného činu útoku na verejného činiteľa, je oprávnený a v súlade so zákonom. Sťažovateľ však tento postup okresného súdu považoval za podstatný a neospravedlňiteľný zásah do jeho označených práv, ktorý krajský súd neodstránil. Druhou podstatnou námietkou sťažovateľa bolo,

že krajský súd vo veci nenariadil pojednávanie a nedoplnil dokazovanie, hoci podľa sťažovateľa okresný súd v závere svojho rozsudku túto potrebu doplniť dokazovanie naznačil.

22. Vo vzťahu k prvej námietke sťažovateľa krajský súd v napadnutom rozsudku sp. zn. 14 Co 676/2014 z 26. mája 2015 uviedol:

«Základným kritériom v prejednávanej veci pri zvážení kolidujúcich právnych záujmov (na ochranu súkromia fyzickej osoby a na ochranu slobody prejavu), je prínos zverejňovaných fotografií s podobizňou navrhovateľa a sprievodných textov pri dopravno-bezpečnostnej akcii. Z hľadiska testu proporcionality nie je cieľom spravodajskej reportáže (článku) uvádzať informácie nad rámec nevyhnutný pre objektívne informovanie verejnosti o výsledkoch dopravno-bezpečnostnej akcie. Túto zásadu sporný článok nerespektoval. Navrhovateľ je fyzickou osobou, ktorá nemá povinnosť znášať zvýšenú mieru zásahu do svojich osobnostných práv vzhľadom na jeho postavenie v spoločnosti. K zverejneniu svojich fotografií v denníku odporcu nedal súhlas. Fotografie navrhovateľa pritom bolo možné v článku použiť s prekrytím jeho tváre, čím by bola znemožnená jeho identifikácia a v okruhu jeho rodiny a známych. Navyše texty k jednotlivým fotografiám, titulka a podtitulka článku, boli volené tak, aby zaujali čitateľa, a mali dvojsmyselný význam. Samotný odporca vo svojom odvolaní uviedol, že malo ísť iba o „verbálne útoky“ navrhovateľa na verejného činiteľa - príslušníkov polície a aj na novinárky; avšak z neúplného textu nezainteresovaný čitateľ, neprítomný na mieste incidentu, mohol vyrozumieť, že malo ísť o útoky fyzické. Samotná titulka k článku „Chcel zmlátiť policajtov“, a podtitulka „Pred našimi očami zúrivý vodič napadol hliadku“ evokuje jasnú predstavu, že navrhovateľ policajtov fyzicky napadol, nielen im slovné vynadal resp. vyhrážal sa im, za čo by podľa zákona mal nasledovať jeho trestný postih. Výsledkom trestného konania je však právoplatný rozsudok súdu, ktorý konštatuje, že navrhovateľ sa nedopustil trestného činu útoku na verejného činiteľa. Záver súdu v napadnutom rozsudku, že sporným článkom odporca zasiahol do osobnostných práv navrhovateľa je správny a zodpovedajúci zistenému skutkovému stavu. Trestným rozsudkom je podľa § 135 ods. 1 O. s. p. viazaný súd v občianskom súdnom konaní a bol povinný vychádzať z týchto záverov trestného súdu. Je tak plne legitímny postup prvostupňového súdu,

ak vykonal dokazovanie vo veci aj oboznámením spisu z trestného konania vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1T/157/2011. V rámci trestného konania boli vyšetrowaním, zákonom oprávnenými orgánmi, zistené všetky skutkové okolnosti incidentu medzi navrhovateľom a zasahujúcimi policajtmi, ktoré mali priamy vplyv aj na vyhodnotenie tvrdeného zásahu do osobnostných práv navrhovateľa v tomto konaní zverejnením sporného článku. Neobstojí tak odvolacia námietka navrhovateľa, že týmto postupom súd prvého stupňa prekročil svoju právomoc. Naopak, súd v civilnom konaní nemá právomoc vyšetrovať a vyhodnocovať skutočnosti, ktoré by svojou povahou mohli zakladať trestnoprávnu zodpovednosť konkrétnych osôb.»

23. Súd prvého stupňa sa v rámci dokazovania oboznámil s obsahom trestného spisu sp. zn. 1 T 157/2011, v ktorom boli skutkové okolnosti incidentu sťažovateľa s policajtmi v rámci dopravno-bezpečnostnej akcie polície dostatočne objasnené, a to pre účely zistenia, či sa skutočnosti, tak ako boli uvedené v spornom článku, naozaj stali. Tak ako uviedol aj odvolací súd, okresný súd plne rešpektoval výsledky trestného vyšetrowania a dokazovania obsiahnutého v trestnom spise sp. zn. 1 T 157/2011 a výsledok tohto trestného konania, v ktorom bolo zistené, že zo strany sťažovateľa nedošlo k žiadnemu útoku na verejného činiteľa. Vzhľadom na uvedené, ako aj na ostatné dôkazy vykonané v konaní o ochranu osobnosti dospel prvostupňový súd k záveru, že sporným článkom odporca (vydavateľ denníka) zasiahol do osobnostných práv sťažovateľa, teda rozhodol v prospech sťažovateľa. Tento záver odvolací súd v napadnutom rozsudku v celej miere potvrdil a stotožnil sa s ním.

Námietku sťažovateľa, že oboznámením sa so súvisiacim trestným spisom v konaní o ochranu osobnosti bolo zasiahnuté do jeho označených práv, považuje ústavný súd za nelogickú a neopodstatnenú. Tak ako uviedol krajský súd, okresný súd bol v konaní o ochranu osobnosti podľa § 135 ods. 1 OSP viazaný trestným rozsudkom a bol povinný vychádzať z jeho záverov. Práve z dôkazov vykonaných v trestnom konaní vyplynulo, že sťažovateľ sa konania, ktoré mu bolo pripisované v spornom článku, nedopustil. Ak by, naopak, okresný súd nerešpektoval záver trestného rozsudku o tom, že sťažovateľ bol oslobodený a skutok útoku na verejného činiteľa sa nestal, vtedy by mohol narušiť princíp právnej istoty, a zasiahnuť tak do práva sťažovateľa na súdnu ochranu, prípadne

práva na spravodlivé súdne konanie. Neexistuje preto podľa ústavného súdu príčinná súvislosť medzi postupom krajského súdu, ktorý potvrdil legitimitu postupu okresného súdu pri vykonaní trestného spisu, ktorý vyústil do rozhodnutia v prospech sťažovateľa, a medzi tvrdeným porušením práv, ktoré sťažovateľ označil.

24. Krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom v odvolacom konaní podľa § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania, pretože dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na zmenu a ani na zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa. V odôvodnení uviedol: *„Odvolací súd sa oboznámil s obsahom súdneho spisu, dôvodmi napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, odvolacími námietkami oboch účastníkov konania a zistil, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a vyvodil z neho aj správne právne závery. Jeho odôvodnenie je dostatočne jasné, vyčerpávajúce vo vzťahu k tvrdeniam oboch strán sporu, presvedčivé, a vychádzajúce aj z relevantných rozhodnutí ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva. S odôvodnením prvostupňového rozsudku sa preto v celom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd a poukazuje naň (§ 219 ods. 2 O. s. p.).“*

25. Vo vzťahu k intenzite a vážnosti ujmy spôsobenej sťažovateľovi neoprávneným zásahom odporcu (vydavateľa denníka), t. j. uverejnením sporného článku s obrazovými snímkami sťažovateľa, odporca v konaní pred súdom prvého stupňa navrhol doplniť dokazovanie výsluchom svedkov, ktorí ovplyvnení sporným článkom odmietli sťažovateľa zamestnať, a nariadiť znalecké dokazovanie vo vzťahu k posttraumatickej stresovej poruche sťažovateľa, ktorú mal v dôsledku uverejnenia sporného článku utrpieť. Vykonanie týchto dôkazov, ako aj súhlas s nahliadnutím do zdravotnej dokumentácie pre účely znaleckého dokazovania však sťažovateľ v konaní pred súdom prvého stupňa rázne odmietol, hoci bol poučený podľa § 118a a § 120 OSP. Okresný súd tak návrh na vykonanie dôkazov zamietol, čo však malo vplyv na výšku priznanej nemajetkovej ujmy, keďže dôkazné bremeno ťažilo sťažovateľa a z vykonaných dôkazov (výpoveď svedka [REDACTED]) nebolo možné urobiť jednoznačný záver, či posttraumatická stresová porucha bola spôsobená zverejnením článku alebo neadekvátnym zásahom polície a následným trestným stíhaním sťažovateľa.

26. Krajský súd následne v napadnutom rozsudku vo vzťahu k uvedenému uviedol, že „na odstránenie uvedených pochybností prvostupňový súd mal snahu doplniť dokazovanie výsluchom svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], oboznámiť zdravotnú dokumentáciu odporcu a nariadiť znalecké dokazovanie, ale pre nesúhlas a odmietanie spolupráce zo strany navrhovateľa od týchto dôkazov upustil. Súd súčasne správne vyhodnotil, že dôkazná núdza je na ľarchu navrhovateľa, na ktorom je hlavné dôkazné bremeno preukázania žalovaného nároku, a zohľadnil to vo výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy.“.

Ústavnému súdu však nie je zrejmé, ako z uvedených skutočností dospel sťažovateľ k záveru, že krajský súd mal povinnosť vykonať v odvolacom konaní pojednávanie a mal povinnosť doplniť dokazovanie. Sám sťažovateľ v konaní o ochranu osobnosti v právnom postavení navrhovateľa znášal dôkazné bremeno. Ak sám odmietol dať súhlas a protestoval proti vykonaniu dôkazov, ktoré v konaní navrhla protistrana a ktoré mali odôvodniť výšku ním požadovanej nemajetkovej ujmy, nemôže sa potom z tohto titulu domáhať „zákonnej povinnosti“ odvolacieho súdu doplniť dokazovanie, ktoré sám v konaní pred súdom prvého stupňa odmietal. Krajský súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a ním vykonané dokazovanie považoval za dostatočné, preto v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 OSP rozhodol bez nariadenia pojednávania.

27. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

28. Postup krajského súdu v odvolacom konaní, ako aj spôsob, akým sa krajský súd v napadnutom rozsudku sp. zn. 14 Co 676/2014 z 26. mája 2015 vysporiadal s námietkami

sťažovateľa, považuje ústavný súd za ústavne konformný, opodstatnený a dostatočne odôvodnený. Ústavný súd dospel k záveru, že neexistuje príčinná súvislosť medzi v sťažnosti označenými základnými právami podľa ústavy a dohovoru a napadnutým rozsudkom krajského súdu, a preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

C. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 6 Cdo 159/2016 a jeho uznesením z 22. februára 2017

29. Porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy odôvodnil sťažovateľ tým, že najvyšší súd v konaní o ním podanom dovolaní arbitrárnym spôsobom interpretoval ustanovenie § 237 písm. f) OSP, ktoré upravuje prípustnosť dovolania v prípade, ak bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom. Najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 6 Cdo 159/2016 z 22. februára 2017 dovolanie sťažovateľa odmietol ako procesne neprípustné, pričom skutočnosť, že odvolací krajský súd nenariadil odvolacie pojednávanie a nedoplnil dokazovanie, nepovažoval v prípade sťažovateľa za odňatie možnosti konať pred súdom.

30. V súvislosti s preskúvaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľ (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016, I. ÚS 732/2016).

31. Ústavný súd z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zistil, že vo vzťahu k uvedeným námietkam sťažovateľa najvyšší súd uviedol: *„odvolací súd sa pri prejednávaní odvolaní oboch strán sporu proti rozsudku prvoinštančného súdu (spochybňujúcich v súhrne správnosť takéhoto rozhodnutia ako celku) a rozhodovaní*

o takýchto podaniach rozhodol ísť práve cestou nedopĺňania ani neopakovania dokazovania a preto mal príležitosť rozhodnúť i bez nariadenia pojednávania, samozrejme za splnenia podmienok verejného vyhlásenia rozsudku a tomu predchádzajúceho upovedomenia o čase a mieste takéhoto verejného vyhlásenia spôsobom predpísaným v ust. § 211 ods. 2 a § 156 ods. 3 O. s. p. (na úradnej tabuli súdu najmenej päť dní pred vyhlásením rozhodnutia), keďže žiadosti o upovedomovanie aj elektronicky (§ 214 ods. 3 a § 45 ods. 4 O. s. p.) tu nebolo; pričom obe zákonom predpísané podmienky uvádzaného postupu boli splnené.“

Najvyšší súd zároveň uviedol, že práve v situácii, ak by odvolací súd vykonával dokazovanie v odvolacom konaní bez pojednávania, čím by sa účastníkom konania reálne odňala možnosť konať pred súdom v podobe práva vyjadrovať sa k návrhom na dôkazy i k vykonaným dôkazom, by bolo možné uplatniť dovoláciu námietku podľa § 237 písm. f) OSP. V prípade sťažovateľa však bola situácia opačná, keď sa odvolací súd nestotožnil s názorom odvolateľa o potrebe doplnenia dokazovania a rozhodol v odvolacom konaní na základe rovnakých skutkových záverov, k akým dospel súd prvého stupňa, keďže považoval vykonané dokazovanie za dostatočné. Ďalej najvyšší súd uviedol:

„Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (v tejto súv. por. § 120 ods. 1 O. s. p., resp. i dnešnú úpravu z ustanovení §§ 132 a 185 C. s. p.) a nie účastníkov konania (strán). Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (tu opäť por. R 37/1993 a R 125/1999).“

32. Zároveň pozornosti najvyššieho súdu neušla ani skutočnosť, „že dopĺňanie dokazovania svedeckými výpoveďami dvoch žalobcom označených advokátov, poskytnuvších mu potvrdenia podporujúce tvrdenia zo žaloby (o zapríčinení pracovného uplatnenia žalobcu výlučne medializáciou v periodiku žalovanej) aj nariadením znaleckého dokazovania i za použitia zdravotnej dokumentácie žalobcu navrhla žalovaná (v záujme preukázať, že negatívna medializácia osoby žalobcu v periodiku ňou vydávanom mala byť

len jednou z príčin neprijatia žalobcu do pracovného pomeru advokátskeho koncipienta) a toto najskôr bagatelizoval a neskôr zamedzil žalobca“. Ako najvyšší súd uviedol, závery krajského súdu o neunesení dôkazného bremena žalobcu (sťažovateľa) na preukázanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v požadovanom rozsahu preto nemožno považovať za arbitrárne ani nepodložené.

33. Ústavný súd považuje uvedené odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 159/2016 z 22. februára 2017 za dostatočné, nevybočujúce z limitov čl. 46 ods. 1 ústavy a nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov všeobecného súdu. Samotná skutočnosť, že najvyšší súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sťažovateľa, nemôže ešte viesť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd vzhľadom na už uvedené konštatuje, že po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu so zreteľom na dôvody, ktoré sťažovateľ uviedol v predmetnej sťažnosti, nezistil taký výklad a aplikáciu ustanovení Občianskeho súdneho poriadku najvyšším súdom, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s uvedeným článkom ústavy. Sťažnosť sťažovateľa preto ústavný súd vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

34. Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa, ktoré v petite sťažnosti uviedol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2018